

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

Van Engelshoven vraagt onderwijsinstellingen om terughoudendheid met tweede camera

vpngids.nl

Anton Mous

3 maart 2021

<https://www.vpngids.nl/nieuws/van-engelshoven-vraagt-onderwijsinstellingen-om-terughoudendheid-met-tweede-camera/>

Demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) Ingrid van Engelshoven roept onderwijsinstellingen op om terughoudend te zijn met de inzet van een tweede camera bij tentaminering. Als de omstandigheden dat toelaten, ziet de minister het liefst dat hogescholen en universiteiten een andere toetsingsvorm gebruiken die minder inbreuk maakt op de privacy van studenten. Ze benadrukt dat het van groot belang is dat studenten zo min mogelijk studievertraging oplopen. De inzet van proctoringsoftware en online surveillance kan daarbij noodzakelijk zijn.

Dat schrijft minister Van Engelshoven in antwoord op schriftelijke vragen van Lammert van Raan en Eva van Esch (beiden Partij voor de Dieren).

Erasmus Universiteit verplicht tweede camera bij online tentamens

Aanleiding voor de vragen was de mededeling van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) dat studenten verplicht worden om een tweede camera te gebruiken als ze een online tentamen afleggen. Met een tweede camera krijgen surveillanten een beter beeld van de tentamenomgeving. Ook kunnen ze op afstand zien wat er op het beeldscherm gebeurt. Tot slot kunnen studenten onmogelijk monitoring via de webcamera omzeilen. Tentamenfraude kan zo eenvoudiger en effectiever worden tegengegaan.

Het College van Bestuur zei dat de maatregel nodig was om de waarde van diploma's te garanderen, zeker niet om 'studenten te pesten'. Studenten denken daar anders over. Volgens de Universiteitsraad, het orgaan dat studenten aan de Erasmus Universiteit vertegenwoordigt, ervaren studenten een permanent gevoel van 'ongemak en stress'. Ook zouden ze opnieuw een stukje van

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

hun privacy moeten opgeven. Samen met 786 studenten stuurde de Raad begin dit jaar een kritische brief naar het College van Bestuur om hun bezwaren kenbaar te maken.

Onderwijsinstellingen moeten doen wat nodig is om kwaliteit van diploma's te waarborgen

Studenten verplichten om een tweede camera te gebruiken als ze tentamen willen afleggen, schoot de Partij van de Dieren (PvdD) in het verkeerde keelgat. Lammert van Raan en Evan van Esch springen in de bres voor de studenten door een aantal kritische vragen te stellen aan onderwijsminister Van Engelshoven.

Allereerst vroegen de Kamerleden aan de minister in hoeverre het bericht van de Erasmus Universiteit klopt. Van Engelshoven schrijft dat de universiteit daartoe is overgegaan omdat de bestaande maatregelen in sommige gevallen ontoereikend zijn. "Er is een nieuwe vorm van mogelijkheid tot fraude opgekomen. Het gaat hier om het omzeilen van een beveiligingssysteem dat erop is gericht te voorkomen dat studenten tijdens het afleggen van een tentamen toegang hebben tot lesstof (...) Hierna heeft de EUR besloten een tweede camera in te zetten bij het maken van bepaalde tentamens."

Op de vraag of de minister dit niet een 'buitenproportionele stap' vindt, antwoordt ze dat onderwijsinstellingen zelf mogen bepalen welke maatregelen zij nodig achten om de kans op tentamenfraude terug te dringen, en zo de kwaliteit van tentamens en diploma's te waarborgen.

Van Engelshoven vraagt hogescholen en universiteiten om 'terughoudend' te zijn met tweede camera

Minister Van Engelshoven zegt dat de Erasmus Universiteit goed heeft nagedacht over de maatregel om een tweede camera te verplichten. Er is onder meer een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij de functionaris gegevensbescherming (FG) betrokken is geweest. In de analyse zijn de belangen van studenten en andere stakeholders meegenomen en gewogen. De FG heeft vastgesteld dat er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden, conform de maatstaven van de AVG.

Onderwijsinstellingen terugfluiten vanwege het gebruik van een tweede camera bij online tentamens, gaat de minister te ver. Wel roept ze hogescholen en universiteiten op om terughoudend te zijn met de inzet van een tweede camera. Ze mogen van de minister op deze maatregel overgaan 'als het strikt noodzakelijk wordt geacht'.

De Erasmus Universiteit heeft aangegeven te stoppen met het verplichten van een tweede camera als er een alternatieve toetsingsvorm beschikbaar is voor het betreffende tentamen. De universiteit heeft tevens tegenover de minister beloofd dat als een student bezwaar heeft tegen het gebruik van proctoring, de EUR bereid is om aan de student 'een alternatief tentamen op locatie te bieden'. In overleg met de Universiteitsraad heeft het College van Bestuur beloofd om het gebruik van proctoringtools te beperken.

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

'Scholen bepalen zelf de toetsingsvorm en eventuele maatregelen'

Stoppen met of verbieden van meekijksoftware is volgens minister Van Engelshoven niet de oplossing. Coronacrisis of niet, de minister vindt het van groot belang dat studenten zo min mogelijk studievertraging oplopen. Proctoringtools helpen daar enorm bij. Ze begrijpt dat er studenten zijn die bezwaar maken tegen de verwerking van persoonsgegevens door proctoring. Er zijn daarentegen ook studenten die de voorkeur geven aan digitale tentamens, bijvoorbeeld omdat ze in quarantaine zitten of tot een van de risicogroepen behoren. "Voor deze studenten geldt dat proctoring en online surveillance juist een oplossing biedt."

Het afnemen van tentamens tijdens de coronacrisis blijft een van de grote uitdagingen voor de instellingen en docenten, meent Van Engelshoven. Instellingen zetten daarom meer in op privacyvriendelijke alternatieven, zoals openboektentamens, mondelinge tentamens, inleveropdrachten en tentamens op locatie. Dat is echter niet altijd een optie. In dat geval gaan onderwijsinstellingen over op proctoringsoftware. "Instellingen dienen op basis van de specifieke omstandigheden zelf te bepalen welke toetsingsvorm en eventuele maatregelen zij nodig achten", aldus Van Engelshoven.

De minister benadrukt dat hogescholen en universiteiten die tentamens op een verantwoorde en privacyvriendelijke manier kunnen aanbieden, voor deze alternatieve toetsingsvorm moeten kiezen. "Indien de onderwijsinstelling niet kan aantonen dat de dwingende gerechtvaardigde belangen van de onderwijsinstelling zwaarder wegen dan de belangen, rechten en vrijheden van de student, moet er een passende alternatieve vorm van toetsing worden aangeboden die de privacybezwaren van de student in voldoende mate wegneemt", waarschuwt de onderwijsminister. En zolang hogescholen en universiteiten zich aan de richtlijnen van het RIVM houden, mogen ze ook tentamens op locatie organiseren. Zelfs in de huidige lockdown.